

Suvestinė redakcija nuo 2020-03-14 iki 2021-04-06

Įsakymas paskelbtas: TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12252

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRAS**

**ĮSAKYMAS
DĖL DRAUDĖJŲ PRISKYRIMO NELAIMINGŲ ATSTITIKIMŲ DARBE IR
PROFESINIŲ LIGŲ SOCIALINIO DRAUDIMO ĮMOKOS TARIFŲ GRUPĖMS
METODIKOS PATVIRTINIMO**

2017 m. liepos 7 d. Nr. A1-387
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo 29 straipsnio 3 dalimi ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gruodžio 31 d. nutarimu Nr. 1528 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymą“:

1. T v i r t i n u Draudėjų priskyrimo nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įmokos tarifų grupėms metodiką (pridedama).
2. P a v e d u šio įsakymo vykdymo kontrolę viceministrui pagal veiklos sritį.

Sveikatos apsaugos ministras,
pavadojantis socialinės apsaugos ir darbo ministrą

Aurelijus Veryga

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos socialinės
apsaugos ir darbo ministro
2017 m. liepos 7 d. įsakymu
Nr. A1-387

DRAUDĖJŲ PRISKYRIMO NELAIMINGŲ ATSTITIKIMŲ DARBE IR PROFESINIŲ LIGŲ SOCIALINIO DRAUDIMO ĮMOKOS TARIFŲ GRUPĖMS METODIKA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Draudėjų priskyrimo nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įmokos tarifų grupėms metodika (toliau – Metodika) nustato draudėjų priskyrimo atitinkamai nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įmokos tarifų grupei tvarką.

2. Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Fondo valdyba), atsižvelgdama į atitinkamų metų Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymo nuostatas, tvirtina draudėjų priskyrimą atitinkamai nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo (toliau – nelaimingų atsitikimų darbe socialinis draudimas) įmokos tarifų grupei. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo 29 straipsnio 2 dalimi, Lietuvos Respublikos valstybinė darbo inspekcija prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Valstybinė darbo inspekcija) teikia Fondo valdybai Lietuvos Respublikos nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo 29 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatytą rodiklį.

Punkto pakeitimai:

Nr. [A1-216](#), 2020-03-10, paskelbta TAR 2020-03-10, i. k. 2020-05283

Nr. [A1-220](#), 2020-03-13, paskelbta TAR 2020-03-13, i. k. 2020-05460

3. Draudėjai atitinkamai nelaimingų atsitikimų darbe socialinio draudimo įmokos tarifų grupei priskiriami pagal jų darbuotojų saugos ir sveikatos būklės rodiklių dydžius. Valstybinė darbo inspekcija pasirašytos sutarties su Fondo valdyba nustatyta tvarka Fondo valdybai iki einamųjų metų lapkričio 1 d. teikia šiuos paskutinių 12 kalendorinių mėnesių, buvusių iki einamųjų metų lapkričio 1 dienos, rodiklius:

3.1. duomenis apie Valstybinės darbo inspekcijos nustatytus atitinkamų darbdavių (draudėjų) darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų pažeidimus, dėl kurių Valstybinės darbo inspekcijos inspektorius priėmė sprendimą sustabdyti darbus ir (ar) nustatė, kad darbo vietose neįvertinta darbuotojų kritimo iš aukščio, apsinuodijimo pavojingomis cheminėmis medžiagomis, galimo daiktų, krovinių kritimo, įrenginių virtimo, birių medžiagų ar grunto griūties rizika ir (ar) nenumatytos šios rizikos prevencijos ar mažinimo priemonės;

3.2. informaciją apie mirtinus ir sunkius nelaimingus atsitikimus darbe, įvykusius dėl trečiųjų asmenų kaltės arba neįprastomis ar nenumatytomis aplinkybėmis, kurių darbdaviui (draudėjui) atstovaujantis asmuo ar darbdavio įgaliotas asmuo negalėjo kontroliuoti, arba dėl nelaimingų atsitikimų, kurių padarinių nebuvo galima išvengti, nors ir buvo naudojamos visos reikiamos priemonės.

Punkto pakeitimai:

Nr. [A1-216](#), 2020-03-10, paskelbta TAR 2020-03-10, i. k. 2020-05283

Nr. [A1-220](#), 2020-03-13, paskelbta TAR 2020-03-13, i. k. 2020-05460

4. Metodikoje vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatyme, Lietuvos Respublikos nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatyme bei Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatyme.

II SKYRIUS

RODIKLIAI, PAGAL KURIUOS DRAUDĖJAI PRISKIRIAMAI ATITINKAMAI NELAIMINGŲ ATSITIKIMŲ DARBE SOCIALINIO DRAUDIMO ĮMOKOS TARIFŲ GRUPEI

5. Draudėjai, privalantys mokėti už apdraustuosius nelaimingų atsitikimų darbe socialinio draudimo įmokas, priskiriami atitinkamai nelaimingų atsitikimų darbe socialinio draudimo įmokos tarifų grupei pagal jų darbuotojų saugos ir sveikatos būklę apibūdinančius rodiklius:

5.1. Valstybinės darbo inspekcijos nustatytus darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų pažeidimus;

5.2. nelaimingų atsitikimų darbe sunkumą (sunkūs ir mirtini) ir dėl sunkių ir mirtinų nelaimingų atsitikimų darbe nukentėjusių apdraustųjų skaičių:

5.2.1. apdraustųjų, nukentėjusių dėl sunkių nelaimingų atsitikimų darbe, skaičių;

5.2.2. apdraustųjų, nukentėjusių dėl mirtinų nelaimingų atsitikimų darbe, skaičių;

5.3. apdraustųjų, nukentėjusių dėl ūmių profesinių ligų, skaičių;

5.4. *Neteko galios nuo 2020-03-11*

Papunkčio naikinimas:

Nr. [A1-216](#), 2020-03-10, paskelbta TAR 2020-03-10, i. k. 2020-05283

6. Nustatant Metodikos 5 punkte nurodytus rodiklius, naudojamosi Fondo valdybos informacinėje sistemoje esančiais duomenimis ir Valstybinės darbo inspekcijos pateikta informacija.

Priskiriant draudėją atitinkamai nelaimingų atsitikimų darbe socialinio draudimo įmokos tarifų grupei, vertinami paskutinių 3 kalendorinių metų Metodikos 5.2–5.3 papunkčiuose nurodyti rodikliai, neįskaitant metų, buvusių prieš tuos metus, kuriems Lietuvos Respublikos Seimas tvirtina Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymą.

Nustatant Metodikos 5.2–5.3 papunkčiuose nurodytus rodiklius, atsižvelgiama tik į tuos nelaimingus atsitikimus darbe ir ūmias profesines ligas, kurie buvo pripažinti draudžiamaisiais įvykiais Lietuvos Respublikos nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo bei Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo išmokų nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 22 d. nutarimu Nr. 309 „Dėl Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo išmokų nuostatų patvirtinimo“, nustatyta tvarka pagal sprendimo pripažinti draudžiamuoju įvykiu priėmimo datą. Jei dėl to paties nelaimingo atsitikimo darbe ar profesinės ligos yra priimti keli sprendimai įvykį pripažinti draudžiamuoju (sunkų nelaimingą atsitikimą darbe ar ūmią profesinę ligą perkvalifikavus į mirtiną nelaimingą atsitikimą darbe), nustatant Metodikos 5.2–5.3 papunkčiuose nurodytus rodiklius, vertinamas paskutinis sprendimas įvykį pripažinti draudžiamuoju. Tokiais atvejais draudėjai dėl to paties nelaimingo atsitikimo darbe ar ūmios profesinės ligos gali būti priskirti aukštesnei įmokos tarifų grupei ne daugiau kaip 3 kartus.

Nelaimingi atsitikimai darbe ir profesinės ligos, kurių metu nukentėjo draudėjų, kurių veiklai būdingi specifiniai veiklos požymiai ir kurių apskaitą tvarko Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos Karinių ir joms prilygintų struktūrų skyrius, apdraustieji asmenys, lengvi nelaimingi atsitikimai darbe, lėtinės profesinės ligos, nelaimingi atsitikimai, įvykę pakeliui į darbą ar iš darbo, nelaimingi atsitikimai darbe, įvykę dėl trečiųjų asmenų kaltės, taip pat Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo 46 straipsnio 2 dalyje numatytais atvejais, neturi įtakos Metodikos 5.2–5.3 papunkčiuose nurodytiems rodikliams.

Punkto pakeitimai:

Nr. [A1-679](#), 2018-11-29, paskelbta TAR 2018-11-29, i. k. 2018-19363

7. Neteko galios nuo 2020-03-11

Punkto naikinimas:

Nr. [A1-216](#), 2020-03-10, paskelbta TAR 2020-03-10, i. k. 2020-05283

III SKYRIUS

DRAUDĖJŲ PRISKYRIMAS KONKREČIAI NELAIMINGŲ ATSITIKIMŲ DARBE SOCIALINIO DRAUDIMO ĮMOKOS TARIFŲ GRUPEI

8. Draudėjai atitinkamai nelaimingų atsitikimų darbe socialinio draudimo įmokos tarifų grupei priskiriami taip:

8.1. draudėjai, kurių apdraustieji per paskutinius 3 kalendorinius metus nenukentėjo dėl sunkių ir (ar) mirtinų nelaimingų atsitikimų darbe ar ūmių profesinių ligų, priskiriami pirmajai nelaimingų atsitikimų darbe socialinio draudimo įmokos tarifų grupei;

8.2. draudėjai, kurių apdraustieji nukentėjo dėl sunkių ir (ar) mirtinų nelaimingų atsitikimų darbe ar ūmių profesinių ligų, pagal Metodikos 9 punkte nurodytą skaičiavimo tvarką priskiriami antrajai ar trečiajai nelaimingų atsitikimų darbe socialinio draudimo įmokos tarifų grupei;

8.3. draudėjai, kurie pagal Metodikos 8.1 ir 8.2 papunkčius galėtų būti priskirti pirmajai, antrajai ar trečiajai nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įmokos tarifų grupei, Valstybinei darbo inspekcijai pateikus informaciją apie nustatytus darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų pažeidimus, priskiriami atitinkamai aukštesnei – antrajai, trečiajai ar ketvirtajai – nelaimingų atsitikimų darbe socialinio draudimo įmokos tarifų grupei.

9. Metodikos 8.2 papunktyje nurodyti draudėjai priskiriami antrajai ar trečiajai nelaimingų atsitikimų darbe socialinio draudimo įmokos tarifų grupei taip:

9.1. pagal asmenų, nukentėjusių dėl sunkių, mirtinų nelaimingų atsitikimų darbe ar ūmių profesinių ligų, per paskutinius 3 kalendorinius metus pripažintų draudžiamaisiais įvykiais, skaičių apskaičiuojamas kiekvieno draudėjo (i) rizikingumo balas B_i . Skaičiuojant draudėjo rizikingumo balą, asmenų, nukentėjusių dėl mirtinų nelaimingų atsitikimų darbe, skaičius dauginamas iš 5. Sunkių, mirtinų nelaimingų atsitikimų darbe ir ūmių profesinių ligų senumas vertinamas taip: paskutinių vertinamų kalendorinių metų įvykiai įvertinami visu dydžiu, o ankstesnių metų reikšmės atitinkamai sumažinamos, dauginant atitinkamai iš 0,75 ir 0,5 pagal formulę:

$$B_i = (S_{t-1} + 5 \times M_{t-1}) + 0,75 \times (S_{t-2} + 5 \times M_{t-2}) + 0,5 \times (S_{t-3} + 5 \times M_{t-3}), \text{ kurioje:}$$

9.1.1. S_{t-1} , S_{t-2} , S_{t-3} – nukentėjusių dėl sunkių nelaimingų atsitikimų darbe ir ūmių profesinių ligų, pripažintų draudžiamaisiais įvykiais, asmenų skaičius atitinkamais kalendoriniais metais;

9.1.2. M_{t-1} , M_{t-2} , M_{t-3} – nukentėjusių dėl mirtinų nelaimingų atsitikimų darbe, pripažintų draudžiamaisiais įvykiais, asmenų skaičius atitinkamais kalendoriniais metais;

9.2. siekiant palyginti draudėjų rodiklius, apskaičiuojamas draudėjo rizikingumo koeficientas K_i , rodantis kiekvieno draudėjo rizikingumo balą, tenkantį 100 apdraustųjų pagal formulę:

$$K_i = B_i / ((D_{t-1} + D_{t-2} + D_{t-3}) / 3) \times 100, \text{ kur:}$$

D_{t-1} , D_{t-2} , D_{t-3} – draudėjo vidutinis apdraustųjų skaičius per atitinkamus kalendorinius metus;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [A1-216](#), 2020-03-10, paskelbta TAR 2020-03-10, i. k. 2020-05283

Nr. [A1-220](#), 2020-03-13, paskelbta TAR 2020-03-13, i. k. 2020-05460

9.3. pagal draudėjų rizikingumo koeficientų K_i reikšmių, apskaičiuotų vadovaujantis Metodikos 9.2 papunkčiu, medianą draudėjai dalijami į dvi grupes:

9.3.1. draudėjai, kurių rizikingumo koeficiento K_i reikšmė yra didesnė už medianą, priskiriami trečiajai nelaimingų atsitikimų darbe socialinio draudimo įmokos tarifų grupei;

9.3.2. draudėjai, kurių rizikingumo koeficiento K_i reikšmė yra mažesnė už medianą, priskiriami antrajai nelaimingų atsitikimų darbe socialinio draudimo įmokos tarifų grupei.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [A1-216](#), 2020-03-10, paskelbta TAR 2020-03-10, i. k. 2020-05283

Nr. [A1-220](#), 2020-03-13, paskelbta TAR 2020-03-13, i. k. 2020-05460

10. Neteko galios nuo 2020-03-11

Punkto naikinimas:

Nr. [A1-216](#), 2020-03-10, paskelbta TAR 2020-03-10, i. k. 2020-05283

11. Lietuvos Respublikos Seimui priėmus Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymą, Fondo valdyba pagal Metodiką apskaičiuoja draudėjų rizikingumo koeficientus, nustato draudėjus, priskiriamus antrajai, trečiajai ir ketvirtajai nelaimingų atsitikimų darbe socialinio draudimo įmokos tarifų grupėms, ir ne vėliau kaip per mėnesį nuo Įstatymo paskelbimo dienos Fondo valdybos direktoriaus įsakymu tvirtina šių draudėjų sąrašus. Fondo valdybos direktoriaus įsakymas dėl draudėjų priskyrimo antrajai, trečiajai ir ketvirtajai nelaimingų atsitikimų darbe socialinio draudimo įmokos tarifų grupėms skelbiamas Fondo valdybos interneto svetainėje.

Punkto pakeitimai:

Nr. [A1-216](#), 2020-03-10, paskelbta TAR 2020-03-10, i. k. 2020-05283

Nr. [A1-220](#), 2020-03-13, paskelbta TAR 2020-03-13, i. k. 2020-05460

12. Draudėjai, kurių Fondo valdyba nepriskiria antrajai, trečiajai ar ketvirtajai nelaimingų atsitikimų darbe socialinio draudimo įmokos tarifų grupei, laikomi priskirtais pirmajai nelaimingų atsitikimų darbe socialinio draudimo įmokos tarifų grupei, išskyrus Metodikos 13–15 punktuose numatytus atvejus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [A1-220](#), 2020-03-13, paskelbta TAR 2020-03-13, i. k. 2020-05460

13. Jeigu draudėjai, kuriems nustatytas skirtingas nelaimingų atsitikimų darbe socialinio draudimo įmokos tarifas, vėliau reorganizuojami sujungimo būdu, nuo naujo draudėjo įregistravimo iki kalendorinių metų pabaigos šis draudėjas moka nelaimingų atsitikimų darbe socialinio draudimo įmoką pagal tarifą, nustatytą tam draudėjui, kurio po reorganizavimo likusių dirbti apdraustųjų skaičius didesnis. Kitiems kalendoriniams metams šio draudėjo rodikliai (Metodikos 5 punktas) nustatomi Metodikos 16 punkte numatyta tvarka.

14. Jeigu draudėjas reorganizuojamas prijungimo ar išdalijimo būdu, po jo reorganizavimo nelaimingų atsitikimų darbe socialinio draudimo įmokos iki kalendorinių metų pabaigos mokamos pagal tarifus tų draudėjų, kuriems perėjo ar buvo išdalytos reorganizuoto juridinio asmens teisės ir pareigos.

15. Reorganizuojant draudėją padalijimo būdu, registruoti nauji draudėjai iki kalendorinių metų pabaigos nelaimingų atsitikimų darbe socialinio draudimo įmokas moka pagal tarifą, nustatytą iki reorganizuojant draudėją. Kitiems kalendoriniams metams šių draudėjų rodikliai (Metodikos 5 punktas) nustatomi Metodikos 16 punkte numatyta tvarka.

16. Priskiriant nelaimingų atsitikimų darbe socialinio draudimo įmokos tarifų grupei draudėją, kurio veikla trunka mažiau kaip 3 kalendorinius metus, vertinami draudiminiais įvykiais pripažinti sunkūs ar mirtini nelaimingi atsitikimai darbe, įvykę per draudėjo faktiškai vykdytos veiklos laikotarpį. Faktiškai vykdytos veiklos laikotarpis taip pat taikomas nustatant Metodikos 5.1 papunktyje nurodytą (-us) darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų pažeidimą (-us).

17. Draudėjai, pradedantys veiklą tais kalendoriniais metais, kuriems nelaimingų atsitikimų darbe socialinio draudimo įmokos tarifai draudėjų grupėms jau patvirtinti, einamaisiais ir ateinančiais kalendoriniais metais moka šio draudimo įmoką, nustatytą pirmajai nelaimingų atsitikimų darbe socialinio draudimo įmokos tarifų grupei.

18. Metodikos 13 ir 15 punktuose numatytais atvejais Fondo valdyba, gavusi draudėjų pranešimą apie jų reorganizavimą, Fondo valdybos direktoriaus įsakymu tvirtina šių draudėjų priskyrimą atitinkamoms nelaimingų atsitikimų darbe socialinio draudimo įmokos tarifų grupėms ir šį įsakymą skelbia Fondo valdybos interneto svetainėje.

Punkto pakeitimai:

Nr. [A1-216](#), 2020-03-10, paskelbta TAR 2020-03-10, i. k. 2020-05283

Nr. [A1-220](#), 2020-03-13, paskelbta TAR 2020-03-13, i. k. 2020-05460

19. Jei prasidėjus kalendoriniams metams nėra paskelbtas ir įsigaliojęs Fondo valdybos direktoriaus įsakymas, kuriuo draudėjai priskiriami atitinkamai nelaimingų atsitikimų darbe socialinio draudimo įmokos tarifų grupei, iki įsigaliojant šiam įsakymui draudėjai įmokas moka pagal prieš tai buvusiems kalendoriniams metams Metodikos 8.1 papunktyje nurodytiems draudėjams patvirtintą mažiausią nelaimingų atsitikimų darbe socialinio draudimo įmokos tarifą. Po Fondo valdybos direktoriaus įsakymo paskelbimo ir įsigaliojimo šios įmokos atitinkamai perskaičiuojamos ir į Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetą sumokamas nelaimingų atsitikimų darbe socialinio draudimo įmokos sumų, mokėtų ir mokėtinų einamaisiais kalendoriniais metais, skirtumas arba draudėjams grąžinama dėl tarifo pasikeitimo permokėta suma.

Punkto pakeitimai:

Nr. [A1-216](#), 2020-03-10, paskelbta TAR 2020-03-10, i. k. 2020-05283

Nr. [A1-220](#), 2020-03-13, paskelbta TAR 2020-03-13, i. k. 2020-05460

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Įsakymas

Nr. [A1-679](#), 2018-11-29, paskelbta TAR 2018-11-29, i. k. 2018-19363

Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2017 m. liepos 7 d. įsakymo Nr. A1-387 „Dėl Draudėjų priskyrimo nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įmokos tarifų grupėms metodikos patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Įsakymas

Nr. [A1-216](#), 2020-03-10, paskelbta TAR 2020-03-10, i. k. 2020-05283

Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2017 m. liepos 7 d. įsakymo Nr. A1-387 „Dėl Draudėjų priskyrimo nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įmokos tarifų grupėms metodikos patvirtinimo“ pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Įsakymas

Nr. [A1-220](#), 2020-03-13, paskelbta TAR 2020-03-13, i. k. 2020-05460

Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2017 m. liepos 7 d. įsakymo Nr. A1-387 „Dėl Draudėjų priskyrimo nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įmokos tarifų grupėms metodikos patvirtinimo“ pakeitimo